

Höstraps, OS-22, OS-23, OS-24, L7-822

Albin Gunnarson, Svensk Raps AB

Ännu ett rekord har slagits. 2011 testades hela 67 höstrapssorter vilket var 3 fler sorter än året innan. Detta skall jämföras mot 2006 då 36 sorter provades. Nära en fördubbling på 6 år. 2011 testades 24 linjer i OS-23 och 43 hybrider i OS-24. 10 av dessa sorter testades även i det norra odlingsområdet i serien L7-822.

Merparten av försöken såddes mellan den 7 och 20 augusti. Hösten blev dock förhållandevis besvärlig med mycket nederbörd. Därför blev en del fält i Skåne sent sådda i slutet av augusti. Ett annat försök i Östergötland som såddes tidigt kollapsade av mycket nederbörd både före och efter sådd med strukturskador som följd. Även i Västra Götaland var det blött, ett försök etablerades dåligt på grund av mycket regn och utförandefel gjorde att ytterligare 2 försök fick strykas.

Redan i mitten av november kom snö på merparten av försöksplatserna, som mest uppåt 50 cm, lokalt ännu mer. I februari töade en hel del snö bort men ny kom snabbt tillbaka. Smältvatten gjorde dock att delar av vissa försök skadades. Det handlade då om enstaka rutor som noterades och ströks ur försöken.

Bortsett från vattenskador var övervintringen förvånansvärt god. Utvintring av lagom styrka kunde graderas framförallt i Skåne och Mälardalen. I Östergötland övervintrade samtliga sorter 100 % beroende på ett lagom tjockt skyddande snötäcke.

En reflektion man kan göra vid okulär besiktning av försöken är att vinterhärdigheten förbättrats väsentligt i merparten av sortmaterialet jämfört med den gamla mä-

taren Carousel. Detta är mycket glädjande för odlingen, endast 10 sorter har nu sämre övervintring än mätaren.

Sortbeskrivningar

Mätare i sortförsöken 2011 är Carousel och kommer så förbli även 2012 innan en sortblandning tar över. Sortblandningen 2011 har bestått av lika delar grobara frön av Excalibur, PR46W09, Catalina och Vision.

Skillnaden i mognad mellan sorterna är liten, NK Festivo mognar senast av sorterna, 3 dagar senare än mätaren. Arkaso, Catalina och Turan framstår som de tidigast mognande sorterna där den förstnämnda mognar 3 dagar före mätaren och de andra två sorterna 2 dagar före.

Stjälkstyrkan är mestadels mycket god men signifikant svagare stjälkstyrka har Catalina. Mest stjälkstyva är ett antal linjesorter såsom Epure, Cult, BCSMAOS002, Galileo, Ovation och Vision men även hybriden NK Festivo samt dvärghybriden PR45D01 och flera nya hybrider visar också mycket god stjälkstyrka jämfört med mätaren.

Den absolut övervägande majoriteten av sorter är längre än mätaren. Endast de 4 dvärghybriderna är kortare. Längst är hybriderna Compass, PR46W20, PR46W15, DK Exquisite och NK Technic.

Övervintringen är mestadels god. Det är nu blandat mellan hybrider och linjesorter. Bäst vinterhärdighet har sorterna SW 05070F, NK Festivo, Heritage, Brutus, Excalibur, DK Exquisite, Abakus, Arkaso och PR44D06. Oljeväxtodlare i utsatta lägen skall inte odla sorter med lägre vinterhärdighet än mätaren.

Skörd

Sveriges oljeväxtodlare kan vara säkra på att ha tillgång till det för Sverige bäst lämpade sortmaterialet, det bekräftar en provning som motsvarar 1 sort per 1000 odlade hektar. Man kan inte särskilt kommentera alla sorter, till det hänvisas till Sortval utgiven vid SLU. Oljeväxtodlare norr om Skåne bör välja en hybridsort. Det visas tydligt i flerårssamman-

ställningen. Excalibur är starkast i F-området och står sig bra även i D+E området, märk särskilt det stora antalet försök som ger ett säkert resultat. Många andra intressanta sorter utmärker sig, exempelvis Compass och Visby som testats under 3 år. I topp fem finns även sorter som PR44D06, PR46W20, SW 05070F och Dimension men som samtliga bara testats under 2 år.

Tabell 1. Avkastningsresultat från sortförsök 2011. 2 försök i ÖSF, 2 försök i SVEA, FiV Strukna

Linjesorter		Område C-F	
		Rel. Tal	Antal försök
Carousel Mon	kg/ha	1 630	4
	rel.tal	100	
Sesame		123	2
ES Alegria		122	2
NK Festivo		121	2
Cult		120	2
SW 05052A		117	2
Fashion		117	2
NK Rapster		116	2
Galileo		116	2
DK Casper		115	2
Noblesse		114	2
Vision		113	2
Ovation		113	2
Epure		113	2
Catalina		111	4
MH 07 I 11		111	2
NK Diamond		111	2
Bizzon		111	2
DK Camelot		110	2
Chagall		108	2
Heritage		108	2
ES Alienor		108	2
Cash		106	2
BCSMAOS002		102	2

Tabell 1 forts. Avkastningsresultat från sortförsök 2011. 1 försök i ÖSF, 1 försök i FiV, 2 försök i SVEA

Hybridsorter		Omr C-F. Råfett kg/ha	
		Relativtal	Antal försök
Carousel	kg/ha	1 630	4
	rel.tal	100	
Sherpa		131	2
PR44D06		129	4
Primus		127	2
Compass		126	4
PR46W20		126	4
Bonanza		124	2
DK Exquisite		123	2
PR46W09		122	2
PR45D05		120	2
Abakus		120	2
DK Sedona		120	4
SY Kolumb		119	2
Sheriff		119	2
PR46D07		119	2
Dimension		118	4
PR46W15		118	2
Sensation		118	2
SW 05070F		118	2
Excalibur		118	4
SW 05085F		117	2
Brentano		117	2
DK Expower		117	2
NK Technic		116	4
PR45D03		116	2
Visby		116	4
SW 05071F		116	2
Arkaso		116	2
Dynastie		114	2
Status		113	6
SW 05072F		113	2
Hammer		112	2
Artoga		111	2
Jumper		111	2
SW 05060F		111	2
NK Caravel		110	2
Brutus		110	2
Bagira		108	2
BCSMAOS003		107	2
Turan		107	2
PR45D01		106	2
Hybrirock		105	2
Hycolor		104	2
Bering		98	2

Tabell 2. Avkastningsresultat från sortförsök 2007-2011

Hybridsorter	Omr D + E. Råfett kg/ha		Omr F. Råfett kg/ha	
	kg/ha	Rel. tal	Rel. tal	Antal försök
Carousel	1 840	31	1 370	4
	rel.tal	100	100	
PR44D06	122	6		
PR46W20	121	6		
SW 05070F	117	6		
Dimension	116	6		
Compass	117	9		
PR45D05	116	6		
DK Exquisite	116	6		
Hammer	114	6		
Abakus	113	6		
Excalibur	112	17	136	7
Visby	111	9	123	5
SW 05071F	110	6		
SW 05060F	110	6		
PR45D03	110	9		
PR46W15	109	6		
NK Technic	108	13	122	5
SW 05072F	107	6		
Turan	106	6		
PR45D01	106	17	107	5
NK Caravel	106	6		
PR46W09	105	16		
Arkaso	105	9		
Status H	104	31	114	9
Hycolor	102	6		
Brutus	102	9		
Jumper	99	6		
Linjesorter				
Carousel	1 840	31	1 370	4
NK Festivo	112	5		
Epure	110	8		
Fashion	109	5		
Cult	109	10		
NK Rapster	108	8		
Galileo	108	10		
Catalina	106	13	120	6
Noblesse	105	8		
Vision	104	13		
Ovation	102	10		
Heritage	100	5		
ES Alienor	100	8		
Chagall	100	5		
Cash	100	5		
Bizzon	99	8		
BCSMAOS002	95	5		

Tabell 3. Sortegenskaper 2007-2011

Samtliga sorter (namn H=hybrid)	Mognad tid dagar	Stjälk-längd cm	Stjälk-styrka	Över-vintring 0-100	Råfett % av ts
Carousel	343	120	85	86	48,1
Abakus H	-2	13	6	4	48,1
Arkaso H	-4	12	3	4	47,2
BCSMAOS002	-1	7	12	-6	49,7
Bizzon	-2	7	11	0	47,9
Brutus H	-2	17	3	4	48,2
Cash	-1	8	2	-6	48,5
Catalina	-3	3	-9	2	48,3
Chagall	-1	8	2	-1	48,1
Compass H	0	25	11	3	50,2
Cult	0	7	13	3	49,2
Dimension H	0	19	10	3	50,1
DK Exquisite H	-1	22	10	4	48,7
Epure	1	9	14	-3	49,2
ES Alienor	-2	0	3	-3	47,9
Excalibur H	-2	12	-2	4	48,5
Fashion	1	10	11	-2	49,0
Galileo	0	6	12	3	49,2
Hammer H	0	19	10	2	49,9
Heritage	2	11	7	4	48,2
Hycolor H	-1	18	2	1	48,4
Jumper H	-2	10	8	0	46,9
NK Caravel H	-1	18	0	0	47,7
NK Festivo	3	11	12	4	49,2
NK Rapster	1	7	5	3	49,7
NK Technic H	-2	20	0	1	47,7
Noblesse	2	1	8	-4	48,9
Ovation	1	10	12	0	48,5
PR44D06 H	0	-4	10	4	49,2
PR45D01 H	-1	-8	13	-0	47,1
PR45D03 H	-1	-5	11	1	48,0
PR45D05 H	0	-10	9	-0	48,4
PR46W09 H	0	15	6	-1	48,3
PR46W15 H	-1	24	-2	0	50,2
PR46W20 H	-2	25	9	2	50,2
Status H	-2	17	-6	2	47,9
SW 05060F H	-1	17	3	2	47,9
SW 05070F H	-1	18	6	4	48,8
SW 05071F H	0	18	9	2	49,2
SW 05072F H	0	18	7	2	47,4
Turan H	-3	17	11	-1	48,3
Visby H	-1	14	7	3	47,8
Vision	1	8	12	-1	48,3